

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra DEN DANSKE SAG

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 39.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947088499792/facsimile.pdf> (tilgået 17. maj 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

DEN DANSKE SAG.

I Foraaret 1853 blev der stiftet et Selskab kaldet »den Danske Forening«, hvori Grundtvig var Formand. Maalet var at virke for Danskhedens Fremgang i Folket, og den stillede sig som en Hovedopgave at faa oprettet en dansk folkelig Højskole. Hertil blev der i Anledning af Grundtvigs 70 Aars Fødselsdag den 8. September 1853 samlet 7000 Rdlr., og denne Sum voksede senere ved Aarsbidrag fra mange Sider. I April 1855 købte Grundtvig Gaarden »Marie-lyst« ved København, og her begyndte i Efteraaret 1856 »Grundtvigs Højskole«.

Fra den 8. Februar til den 26. April 1854 holdt Grundtvig 12 Forelæsninger over Højnordens Historie i den Danske Forenings københavnske Afdeling. Den sidste af disse Forelæsninger offentliggjorde han 23. Juni 1854 i Foreningens Ugeblad Dannebrog, der i 1854—55 blev udgivet af C. J. Brandt. — Sammensteds skrev Grundtvig den 13. og 20. Januar, den 23. Mars, den 8. Juni og den 5. Juli 1855 fem Stykker om Den Danske Sag, som her skal meddeles.

I.

Naar jeg ved Nytaaret 1855 fæster mine Øjne paa det lille og svage, men dog med Æren ældgamle »Danmarks Rige«, paa Danskernes forsmaaede men dog yndige Modersmaal og paa den vel ingenlunde lydesløse men dog livsalige Menneskelighed, som fra Slægt til Slægt kaldes Danskhed, da er det langt fra, at jeg kan istemme nogen Seiers-Sang paa den Valpiads, hvor det saakaldte Ørstedeske men igrunnen Carlmøltkiske Ministerium nys blæste omkuld, eller spaae Frededogs-Dage under det saakaldte Bangske men igrunnen Scheelske Ministerium, der alt har begyndt at gjøre Rigs-

Det Danske Sag

Piller af de gamle Vindfælder; men jeg fristes langt snarere til at holde en sørgelig Lig-Prædiken over »Danmarks Rige« som vor gamle Oldemoder, død i Brude-Sengen, kun skulde dele med sin Arve-Fiende »Holsten-Gottorp«, og at spase hendes gamle Tvillinger »Dansken og Dansk heden« en ligesaa sørgelig Hælsot i deres ubarmhertige Stiffaders Fæhrus. Ja, det fristes jeg til ved Nytaaret 1855, men jeg gjør det dog ingenlunde, vel tildeels fordi jeg veed, at ingen Taarer er værre stædte eller visære spildte end dem, man oversvømmer Papiret med i skærvne Lig-Prædikener, men dog især, fordi jeg selv under de meest fortvivlede Omstændigheder har beholdt og skal, med Guds Hjælp, til min sidste Stund beholde et langt lysere Haab, end som saa, om vort elskede Fæderneland. Dette mit Danske Haab har vel i det Nærværende ingen anden Grund end min Tro paa Guds Naade og det Danske Folks Livsalighed, men det har dog fra Arilds-Tid en forsvarlig Grund i den Kiendsgierning, at hvor sort det end mangen Gang, i Løbet af et Par Aartusinder, har seet ud for det lille Danmarks Rige, saa har det dog hidtil altid klaret op igjen, før man vidste det, ja, ei sjælden naar det mindst ventedes, og til denne store Kiendsgierning hører jo ogsaa det lille Træk i den senest forbigangne Tid, at det forhærdede, sammenfrosne Januar-Ministerium, ved et ganske uventet Tøbrud i December blev til Vand og til Vind, hvorefter det var sammensat.

Skjøndt jeg derfor slet ikke kan finde vort seneste Minister-Skifte glædeligt i den Mening og Udstrækning, at det derved klarede op til en ny Dag for Danmarks Rige og den Danske Sag, saa finder jeg det dog forsaavidt glædeligt, som det var et »Skifte«, da vi havde det allerværste Ministerium, vi kunde hjemsøges med under Solen, og havde næsten ikke mindste Udsigt til Skifte, førend den ene efter den anden døde af Alderdom og blev da ventelig afløst med en nybagt Minister af samme Skuffe. Det uventede Minister-Skifte i Slutningen af forrige Aar, endnu førend Ørsted, som den Ældste, døde efter Naturens Orden, det er da virkelig for saavidt en glædelig Begivenhed, som det i mine Øine klarlig viser, at endnu i December 1854 havde Vorherre ikke glemt det lille, skrøbelige Danmarks Rige og hvad dertil hører, og endnu var Haab ikke blevet døet for det lille hjertelige, men altfor let modfaldne, og altfor søvnige Folks Suk, der vel ikke turde lukke sine Øine op og see, hvilken bundløs Afgrund det slæbdes hen til, men føde dog, det slæbdes med ubarmhertige Hænder til hvad Hjertet